

Kodiċi ta' Prattika dwar id-Diżinformazzjoni

PREAMBOLU

Fid-dawl tal-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni Ewropea “L-indirizzar tad-diżinformazzjoni online: Approċċ Ewropew”^[1] (minn issa 'l quddiem il-“Komunikazzjoni”), ir-Rapport tal-Grupp ta' Esperti ta' Livell Għoli^[2], il-Konklużjonijiet tal-Kunsill tat-28 ta' Ġunju 2018^[3], u d-diversi inizjattivi importanti li qed jittieħdu mal-Ewropa kollha^[4], biex jiġu indirizzati l-isfidi li qed jirriżultaw mit-tixrid tad-diżinformazzjoni, il-kumpaniji u l-assoċjazzjonijiet elenkati fl-Anness 1 (il-“Firmatarji”) ta' dan il-kodiċi ta' prattika (il-“Kodiċi”) jirrikonoxxu r-rwol tagħhom fil-kontribut għal soluzzjonijiet għall-isfidi li qed jirriżultaw mid-diżinformazzjoni.

Kif previst skont il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni, għall-fini ta' dan il-Kodiċi, il-Kummissjoni kif ukoll il-Grupp ta' Esperti ta' Livell Għoli fir-rapport tiegħu jiddefinixxu “Diżinformazzjoni” bħala “informazzjoni li tista' tiġi kkonfermata bħala falza jew qarrieqa” li, b'mod kumulattiv,

(a) “Tinħoloq u li tiġi pprezentata u disseminata għall-benefiċċju ekonomiku jew biex tqarraq intenzjonalment lill-pubbliku”; kif ukoll

(b) “Tista' tikkawża ħsara pubblika”, li hi maħsuba bħala “theddud għall-proċessi demokratiċi politiċi u ta' tfassil tal-politika kif ukoll għall-beni pubbliċi bħal pereżempju l-protezzjoni tas-saħħa taċ-ċittadini tal-UE, tal-ambjent jew tas-sigurtà”.^[5]

Il-kunċett ta' “Diżinformazzjoni” ma jinkludix reklamar qarrieqi, żbalji ta' rappurtar, satira u parodija, jew aħbarijiet u kummentarju identifikati b'mod ċar bħala partiġġani, u huwa mingħajr preġudizzju għall-obbligi legali vinkolanti, kodiċijiet ta' reklamar awtoregolatorji, u standards rigward ir-reklamar qarrieqi.

Il-Firmatarji jirrikonoxxu u jaqblu mal-konklużjonijiet tal-Kummissjoni li “l-espożizzjoni taċ-ċittadini għal Diżinformazzjoni fuq skala kbira, inkluża informazzjoni qarrieqa jew saħansitra falza, hija sfida ewlenija għall-Ewropa. Is-soċjetajiet demokratiċi miftuħa tagħna jiddependu fuq id-dibattiti pubbliċi li jippermettu liċ-ċittadini infurmati sew ikunu jistgħu jesprimu l-volontà tagħhom permezz ta' proċessi politiċi liberi u gusti”.^[6]

Kif tirrikonoxxi ripetutament il-Kummissjoni fil-Komunikazzjoni,^[7] il-Firmatarji huma konxji mid-dritt fundamentali tal-libertà tal-espressjoni u ta' Internet miftuħ, u l-bilanċ delikat li jrid ikun fil-mira ta' kull sforz biex jiġu limitati l-firxa u l-impatt ta' kontenut li wara kolloxx ikun legali.

B'rikonoxximent tal-fatt li t-tixrid tad-Diżinformazzjoni għandu ħafna aspetti u huwa ffaċilitat minn segment wiesa' ħafna ta' atturi fl-ekosistema filwaqt li jkollu impatti fuqhom, il-partijiet ikkonċernati kollha għandhom rwol fil-għieda kontra t-tixrid tad-Diżinformazzjoni.

Huwa f'dan l-ispirtu li l-Firmatarji abbozzaw il-Kodiċi preżenti u l-Annessi tiegħu, li huma parti integrali minn dan il-Kodiċi, u b'dan jimpenjaw ruħhom li jaderixxu mal-impenji rilevanti elenkati ħdejn isimhom. Meta wieħed iqis l-iskala tal-impenji deskritti fil-Kodiċi u l-firxa eteroġenja tal-partijiet ikkonċernati involuti, il-Firmatarji se jiffirmaw biss għall-impenji li jikkorrispondu għall-prodott u/jew is-servizz li joffru, ir-rwol tagħhom fil-katina tal-valur, il-kapaċitajiet tekniċi tagħhom u r-regimi tar-responsabbiltà tagħhom kif ipprovduti skont il-Liġi tal-UE, li jvarjaw skont ir-rwol li jaqdu

fil-ħolqien u t-tixrid tal-kontenut inkwistjoni. Għalhekk, il-Kodiċi jirreferi għall-Firmatarju individwali li jkun aċċetta ċerti impenji kif indikat fl-Anness 1 bl-espressjoni "Firmatarju Rilevanti". Dan ma jimpenjax lill-Firmatarji kollha tal-Kodiċi biex jiffirmaw kull impenn. L-Anness 2 jistabbilixxi l-aħjar prattiki eżistenti. Il-Firmatarji jaqblu li l-Anness jista' jiġi emendat per jodikament fid-dawl ta' żviluppi fis-suq, dawk tekniċi u żviluppi oħrajn.

Il-Firmatarji jirrikonoxxu li minħabba li d-diversi Firmatarji joperaw b'mod differenti, b'għanijiet, teknoloġiji u udjenzi differenti, il-Kodiċi jippermetti approċċi differenti biex jinkiseb l-ispirtu tad-dispożizzjonijiet hawnhekk.

Il-Firmatarji jirrikonoxxu li l-assoċjazzjonijiet tal-kummerċ li ffirmaw dan il-Kodiċi mhumiex jidhlu f'obbligi f'isem il-membri tagħhom. Madankollu, dawn l-assoċjazzjonijiet jimpenjaw ruħhom li jagħmlu lill-membri tagħhom konxji għalkollox minn dan il-Kodiċi, u li jhegguhom jingħaqdu miegħu jew jirrispettaw il-prinċipji tiegħu, kif xieraq.

L-applikazzjoni ta' dan il-Kodiċi hija limitata għal kull Firmatarju għas-servizzi pprovduti fl-Istati li huma Partijiet Kontraenti taż-Żona Ekonomika Ewropea.

Il-Firmatarji, inkluż l-assoċjazzjonijiet firmatarji, jimpenjaw ruħhom li jieħdu l-azzjonijiet previsti f'dan il-Kodiċi b'mod li jiżgura konformità sħiħa mal-liġi tal-kompetizzjoni nazzjonali u tal-UE. Bħala eżempju, il-Firmatarji ma għandhom jiddiskutu, jikkomunikaw jew jiskambjaw l-ebda informazzjoni kummerċjalment sensittiva. Din tinkludi informazzjoni mhux pubblika dwar: il-prezzijiet; l-istrategija tal-kummerċjalizzazzjoni u r-reklamar; l-ispejjeż u d-dħul; it-termini u l-kundizzjonijiet tal-kummerċ ma' partijiet terzi (inkluż l-istrategija tax-xiri); it-termini tal-provvista; il-programmi kummerċjali jew l-istrategija tad-distribuzzjoni.

Il-Kodiċi għandu japplika fil-qafas tal-liġijiet eżistenti tal-UE u tal-Istati Membri tagħha u ma għandu jiġi interpretat bl-ebda mod li jissostitwixxi jew jinterpreta l-qafas legali eżistenti, u, b'mod partikolari (iżda mhux biss):

- Il-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE;
- Il-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem;
- Id-Direttiva 2000/31/KE, b'referenza partikolari għall-Artikoli 12 sa 15, li għandhom japplikaw għal kwalunkwe obbligu ta' dan il-Kodiċi li jimmira jew meħud minn mere condiuts, fornituri ta' caching, jew fornituri ta' hosting bħall-fornituri ta' network, magni tat-tiftix, brawzers, pjattaformi tal-blogging online, forums online, pjattaformi tal-video-sharing, midja soċjali, eċċ.;
- Ir-Regolament (UE) 2016/679 dwar il-protezzjoni tal-persuni fiżiċi fir-rigward tal-ipproċessar ta' *data* personali u dwar il-moviment liberu ta' tali *data*;
- Id-Direttiva 2005/29/KE dwar prattiki kummerċjali żleali fin-negozju mal-konsumatur fis-suq intern;
- Id-Direttiva 2006/114/KE dwar reklamar qarrieqi u komparattiv;

- Il-każistika tal-QĠUE u tal-QEDB dwar il-proporzjonalità tal-miżuri mfassla biex jillimitaw l-aċċess għal u ċ-ċirkolazzjoni ta' kontenut dannuż.

I. GĦANIJET

L-għan ta' dan il-Kodiċi huwa li jidentifika l-azzjonijiet li jistgħu jistabbilixxu l-Firmatarji sabiex jindirizzaw l-isfidi relatati mad-“Diżinformazzjoni”.

F'konformità mal-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni, il-Firmatarji tal-Kodiċi ta' Prattika jirrikonoxxu l-importanza tal-isforzi biex:

- (i) Jinkludu salvagwardji kontra d-Diżinformazzjoni;
- (ii) Itejbu l-iskrutinju tat-tqegħid tar-reklami sabiex jitnaqqas id-dhul għall-promoturi tad-diżinformazzjoni;
- (iii) Jiżguraw it-trasparenza dwar ir-reklamar politiku u r-reklamar ibbażat fuq kwistjonijiet speċifiċi, ukoll bil-ħsieb li jippermettu lill-utenti jifhmu għaliex ġew immirati minn reklam speċifiku;
- (iv) Jimplimentaw u jipromwovu politiki raġonevoli kontra r-rappreżentazzjoni ħażina;
- (v) Jintensifikaw u juru l-effettività tal-isforzi biex jingħalqu l-kontinuità foloz u jiġu stabbiliti sistemi u regoli ċari għall-immarkar biex jiġi żgurat li l-attivitajiet tagħhom ma jkunux jistgħu jiġu konfużi ma' interazzjonijiet umani;
- (vi) Jintensifikaw u jikkomunikaw dwar l-effettività tal-isforzi biex tiġi żgurata l-integrità tas-servizzi fir-rigward tal-kontinuità li l-għan u l-intenzjoni tagħhom huma li tinxtered id-Diżinformazzjoni, skont l-ispeċifikitajiet ivvalutati u ddeterminati mill-Firmatarju Rilevanti, u b'mod konsistenti mal-Artikolu 8 tal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem, id-dritt fundamentali tal-anonimità u l-psewdonimità, u l-prinċipju tal-proporzjonalità.
- (vii) B'mod konsistenti mal-Artikolu 10 tal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem u l-prinċipju tal-libertà ta' opinjoni, jinvestu f'mezzi teknoloġiċi biex jipprioritizzaw informazzjoni rilevanti, awtentika u preċiża u awtorevoli fejn xieraq permezz ta' tiftix, feeds, jew kanali ta' distribuzzjoni oħra kklassifikati awtomatikament. Filwaqt li jittiehed kont ta' dan, il-Firmatarji ma għandhomx jiġu mgiegħla mill-gvernijiet, u lanqas ma għandhom jadottaw politiki volontarji, biex iħassru jew jipprevjenu l-aċċess għal kontenut jew messagġi li b'mod ieħor ikunu legali abbażi biss tal-fatt li huma maħsuba li huma “foloz”.
- (viii) Jiżguraw it-trasparenza bil-ħsieb li l-utenti jkunux jistgħu jifhmu għaliex ġew immirati minn reklam speċifiku politiku jew ibbażat fuq kwistjonijiet speċifiċi, anke permezz ta' indikaturi tal-affidabbiltà tas-sorsi tal-kontenut, is-sjieda tal-midja u/jew l-identità vverifikata.
- (ix) Inaqqsu l-viżibbiltà tad-diżinformazzjoni permezz tat-titjib tal-facilità tas-sejbien ta' kontenut affidabbli.
- (x) Jikkunsidraw li jagħtu aktar ir-riedni f'idejn l-utenti b'għodod li jippermettu esperjenza online personalizzata u interattiva sabiex jiffacilitaw l-iskoperta tal-kontenut u l-aċċess għal sorsi differenti ta' aħbarijietli jirrappreżentaw perspettivi alternattivi, anke billi jipprovduhom b'għodod faċilment aċċessibbli biex jirrapportaw id-Diżinformazzjoni.
- (xi) Jieħdu l-miżuri raġonevoli biex jippermettu aċċess konformi mal-privatezza għal *data* għal attivitajiet ta' verifikar tal-fatti u riċerka u li jikkooperaw billi jipprovdu *data*

rilevanti dwar il-funzjonament tas-servizzi tagħhom, inkluż *data* għal investigazzjoni indipendenti minn riċerkaturi akkademiċi u informazzjoni ġenerali dwar l-algoritmi.

Dan il-Kodiċi huwa mingħajr preġudizzju għal inizzjattivi oħra li għandhom l-għan li jindirizzaw id-Diżinformazzjoni fuq il-pjattaformi.

Dan il-Kodiċi huwa miftiehem b'rieda tajba bejn il-Firmatarji, filwaqt li jibni fuq rappreżentazzjoni ġusta u onesta tal-intenzjonijiet tagħhom. Sabiex ikun permess fehim aktar komprensiv tal-Kodiċi, l-impenji elenkati fil-paragrafu li ġej huma introdotti minn spjegazzjoni tal-għanijiet dettaljati u l-kuntest relatat ma' kull grupp ta' impenji fil-ħames oqsma rilevanti indirizzati mill-Kodiċi.

II. IMPENJI

II.A. Skrutinju tat-tqegħid tar-reklami

Billi:

- Il-Firmatarji jirrikonoxxu l-oġettivi deskritti fil-Komunikazzjoni, u filwaqt li jitqies il-fatt li l-aspett kummerċjali huwa biss wieħed mill-ħafna lati tad-Diżinformazzjoni, il-Firmatarji jirrikonoxxu l-ħtieġa ta' "titjib b'mod sinifikanti tal-iskrutinju tat-tqegħid tar-reklami, b'mod partikolari sabiex jitnaqqas id-dħul għall-promoturi tad-diżinformazzjoni".^[8]
- Il-Firmatarji Rilevanti se jużaw sforzi kummerċjalment raġonevoli biex jimplimentaw il-politiki u l-proċessi; ma jaċċettawx ir-remunerazzjoni mingħand kontijiet u siti web li b'mod konsistenti jirrappreżentaw b'mod żbaljat l-informazzjoni dwarhom infushom, u ma jippromwovuhomx.
- Il-Firmatarji jirrikonoxxu li jenħtieġ li l-partijiet kollha involuti fix-xiri u l-bejgħ ta' reklamar online u l-forniment ta' servizzi relatati mar-reklamar jaħdmu flimkien biex itejbu t-trasparenza fl-ekosistema kollha tar-reklamar online u b'hekk iwettqu skrutinju, kontroll u jillimitaw b'mod effettiv it-tqegħid tar-reklamar fuq kontijiet u fuq siti web li jappartjenu lill-promoturi tad-Diżinformazzjoni.
- L-evitar ta' tqegħid ħażin ta' reklamar fuq siti ta' Diżinformazzjoni online jeħtieġ aktar irfinar tal-għodod ta' sikurezza tal-marka kummerċjali li diġà jintużaw b'mod wiesa' biex ikompli jindirizzaw b'suċċess din l-isfida, b'rikonoxximent tan-natura ta' dan il-kontenut.^[9]
- Il-Firmatarji jirrikonoxxu li l-indikaturi ta' affidabbiltà u ta' informazzjoni minn organizzazzjonijiet li jivverifikaw il-fatti u n-network indipendenti ġdid ta' verifikaturi tal-fatti ffaċilitat mill-Kummissjoni Ewropea hekk kif dan jiġu stabbiliti, jistgħu jipprovdu punti ta' *data* addizzjonali dwar il-promoturi tad-diżinformazzjoni.

Għalhekk, il-Firmatarji ta' dan il-Kodiċi jimpenjaw ruħhom li:

1. Il-Firmatarji Rilevanti jimpenjaw ruħhom li jimplimentaw politiki u proċessi biex ifixklu l-inċentivi għar-reklamar u l-monetizzazzjoni għall-imgġibiet rilevanti, bħal informazzjoni dwar materjal irrapprezentat b'mod ħażin dwar dak li jkun jew l-għan tal-proprjetajiet tiegħu. Dawn il-politiki u l-proċessi jistgħu jinkludu, pereżempju, ir-restrizzjoni ta' servizzi ta' reklamar jew il-limitazzjoni ta' tqegħid ta' reklami bi ħlas, u jistgħu potenzjalment iseħħu fi sħubija ma' organizzazzjonijiet tal-verifika tal-fatti. Dawn il-politiki u l-proċessi jistgħu, kif xieraq:
 - (a) Jippromwovu u/jew jinkludu l-użu ta' għodod ta' sikurezza u verifika tal-marka kummerċjali;
 - (b) Jippermettu l-involvement ma' kumpaniji ta' verifika ta' partijiet terzi;
 - (c) Jassistu u/jew jippermettu lil dawk li jirreklamaw li jivvalutaw l-istrategiji ta' xiri tal-midja u r-riskji ta' reputazzjoni online;
 - (d) Jipprovdu lil dawk li jirreklamaw b'aċċess meħtieġ għal kontijiet speċifiċi għall-klijent sabiex ikunu jistgħu jimmonitorjaw it-tqegħid tar-reklami u jagħmlu għażliet dwar fejn jitqiegħdu r-reklami.

II.B. Reklamar politiku u reklamar ibbażat fuq kwistjonijiet speċifiċi

Billi:

- Il-Firmatarji jirrikonoxxu s-sejħha tal-Komunikazzjoni biex jirrikonoxxu l-importanza li tiġi żgurata t-trasparenza dwar reklamar politiku u reklamar ibbażat fuq kwistjonijiet speċifiċi.
- Din it-trasparenza trid tiġi żgurata ukoll bil-ħsieb li tippermetti lill-utenti jifhmu għaliex ġew immirati minn reklam speċifiku.
- Il-Firmatarji jirrikonoxxu li l-approċċi żviluppatti lejn reklamar ibbażat fuq kwistjonijiet speċifiċi għandhom jirriflettu s-suq Ewropew għar-reklamar politiku u bbażat fuq kwistjonijiet speċifiċi, u jieħdu nota tar-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni Ewropea dwar in-networks ta' kooperazzjoni elettorali, it-trasparenza online, il-protezzjoni kontra l-inċidenti taċ-ċibersigurtà u l-għlieda kontra l-kampanji tad-diżinformazzjoni fil-kuntest tal-elezzjonijiet għall-Parlament Ewropew.

Għalhekk, il-Firmatarji ta' dan il-Kodiċi jimpenjaw ruħhom li:

2. Il-Firmatarji jimpenjaw ruħhom li jkunu konformi mar-rekwiżit stabbilit mil-liġijiet nazzjonali u tal-UE, u deskritti f'Kodiċijiet awtoregulatorji,^[10] li r-reklami kollha għandhom ikunu distinti b'mod ċar minn kontenut editorjali, inkluż l-aħbarijiet, tkun xi tkun il-forma tagħhom u jkun xi jkun il-mezz użat. Meta reklam jidher f'mezz li jkun fih aħbarijiet jew materjal editorjali, dan għandu jiġi pprezentat b'tali mod li jkun rikonoxxibbli faċilment bħala komunikazzjoni bi ħlas jew immarkat bħala tali.
3. Il-Firmatarji Rilevanti jimpenjaw ruħhom li jippermettu d-divulgazzjoni pubblika ta' reklamar politiku (definit bħala reklamar li jiffavorixxi jew imur kontra l-elezzjoni ta' kandidat jew biex jgħaddu r-referenda f'elezzjonijiet nazzjonali u Ewropej), li jista' jinkludi l-identità tal-isponsor innifsu u l-ammonti li jintefqu.
4. Il-Firmatarji Rilevanti jimpenjaw ruħhom li jużaw sforzi raġonevoli biex ifasslu approċċi li jiżvelaw pubblikament ir-"reklamar ibbażat fuq kwistjonijiet speċifiċi". Sforzi bħal dawn se jinkludu l-iżvilupp ta' definizzjoni ta' "reklamar ibbażat fuq kwistjonijiet speċifiċi" li ma tillimitax ir-rappurtar dwar id-diskussjoni politika u l-pubblikazzjoni ta' opinjoni politika u

li teskludi r-reklamar kummerċjali. Minħabba l-implikazzjonijiet relatati mal-libertà tal-espressjoni, il-Firmatarji jheggu l-impenn ma' partijiet ikkonċernati esperti biex jesploraw approċċi li jiksbu t-trasparenza iżda li wkoll jiddefendu d-drittijiet fundamentali. Ix-xogħol biex tiġi żviluppata din id-definizzjoni m'għandux ifixkel l-oqasma koperti mir-reklamar ta' organizzazzjonijiet awtoregolatorji.

II.C. Integrità tas-servizzi

Billi:

- Skont il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni Ewropea, il-Firmatarji jirrikonoxxu l-importanza tat-“tisħiħ u l-wiri tal-effettività tal-isforzi biex jingħalqu l-kontijiet foloz” kif ukoll l-importanza li jiġu stabbiliti “sistemi u regoli ċari dwar l-immarkar għall-bots, u li jiġi żgurat li l-attivitajiet tagħhom ma jkunux jistgħu jiġu konfużi ma' interazzjonijiet umani”.^[11]
- Il-Firmatarji Rilevanti jirrikonoxxu l-importanza li jiġi żgurat li s-servizzi online jinkludu u jippromwovu salvagwardji kontra d-Diżinformazzjoni.
- Il-Firmatarji Rilevanti jenfasizzaw impenn kontinwu li, qabel ma jniedu servizzi godda, jikkunsidraw li jimplimentaw u jippromwovu salvagwardji kontra rappreżentazzjoni ħażina.
- Il-Firmatarji Rilevanti jikkunsidraw li janalizzaw is-servizzi eżistenti biex jiżguraw li tali salvagwardji jiġu implimentati bl-istess mod, sa fejn ikun possibbli.
- Il-Firmatarji Rilevanti għandhom jintensifikaw u juru l-effettività tal-isforzi biex tiġi żgurata l-integrità tas-servizzi fir-rigward ta' kontijiet li l-għan u l-intenzjoni tagħhom huma li jifirxu d-Diżinformazzjoni li l-ispeċificitajiet tagħhom għandhom jiġu vvalutati u ddeterminati mill-Firmatarju Rilevanti.
- B'mod konsistenti mal-Artikolu 8 tal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem,^[12] il-Firmatarji m'għandhomx jiġu pprojbiti milli jippermettu l-użu anonimu jew psewdonimu ta' kontijiet u servizzi.

Għalhekk, il-Firmatarji ta' dan il-Kodiċi jimpenjaw ruħhom li:

5. Il-Firmatarji Rilevanti jimpenjaw ruħhom li jdaħħlu fis-seħħ politiki ċari dwar l-identità u l-użu ħażin ta' bots awtomatizzati fuq is-servizzi tagħhom u li jinfurzew dawn il-politiki fi ħdan l-UE. Dawn il-miżuri jistgħu jinkludu wħud mill-miżuri fl-Anness 2 ta' dan il-Kodiċi.
6. Il-Firmatarji Rilevanti jimpenjaw ruħhom li jstabbilixxu politiki dwar x'jikkostitwixxi użu mhux permess ta' sistemi awtomatizzati u li din il-politika ssir disponibbli pubblikament fuq il-pjattaforma u aċċessibbli għall-utenti tal-UE.

II.D. Aktar setgħa għall-konsumaturi

Billi:

- B'mod konsistenti mal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem^[13] u mal-prinċipju tal-libertà tal-opinjoni, il-Firmatarji m'għandhomx jiġu mgiegħla mill-gvernijiet, u lanqas m'għandhom jadottaw politiki volontarji, biex iħassru jew jipprevjenu l-aċċess għal kontenut jew messaġġi li b'mod ieħor ikunu legali abbażi biss tal-fatt li huma maħsuba li huma “foloz”.

- Il-Firmatarji ta' dan il-Kodiċi jirrikonoxxu l-importanza li tiġi dilwita l-viżibilità tad-Diżinformazzjoni billi jtejbu l-faċilità tas-sejbien ta' kontenut affidabbli u jqisu li jenħtieġ li l-utenti jingħataw is-setgħa permezz ta' għodod li jippermettu esperjenza online personalizzata u interattiva sabiex jiġi ffaċilitat l-iskoperta tal-kontenut u l-aċċess għal sorsi differenti ta' aħbarijiet li jirrapprezentaw perspettivi alternattivi, u għandhom jingħataw għodod aċċessibbli faċilment biex jirrapportaw id-Diżinformazzjoni, kif imsemmi fil-Komunikazzjoni.
- Il-Firmatarji Rilevanti għandhom jinvestu f'mezzi teknoloġiċi biex jagħtu prijorità lil informazzjoni rilevanti, awtentika u awtorevoli fejn xieraq permezz ta' tiftix, feeds, jew canali ta' distribuzzjoni oħra kklassifikati awtomatikament.
- Il-Firmatarji għal dan il-Kodiċi jirrikonoxxu li t-trasparenza trid tiġi żgurata ukoll bil-ħsieb li tippermetti lill-utenti jifhmu għaliex ġew immirati minn reklam speċifiku ta' natura politika jew minn reklam ibbażat fuq kwistjoni speċifika.
- Din it-trasparenza għandha tirrifletti l-importanza li tiġi ffaċilitata l-valutazzjoni tal-kontenut permezz ta' indikaturi tal-affidabbiltà tas-sorsi tal-kontenut, is-sjieda tal-midja u l-identità vverifikata. Dawn l-indikaturi għandhom ikunu bbażati fuq kriterji ogġettivi u approvati minn assoċjazzjonijiet tal-midja tal-aħbarijiet, skont il-prinċipji u l-proċessi ġurnalistiċi.
- Il-Firmatarji jirrikonoxxu l-ħidma legiżlattiva li għaddejja biex jiġu żviluppati standards għat-trasparenza dwar il-parametri ewlenin tal-klassifikazzjoni inklużi fl-abbozz tal-Pjattaforma dwar ir-Regolamentazzjoni tan-Negożju kif ukoll il-ħidma li qed titwettaq mill-Grupp tal-UE ta' Esperti dwar l-Intelliġenza Artifiċjali kif ukoll l-acquis tal-UE dwar il-konsumaturi.

Għalhekk, il-Firmatarji ta' dan il-Kodiċi jimpenjaw ruħhom li:

7. Il-Firmatarji Rilevanti jimpenjaw ruħhom li jinvestu fi prodotti, teknoloġiji u programmi bħal dawk imsemmija fl-Anness 2 biex jgħinu lin-nies jieħdu deċiżjonijiet infurmati meta jiltaqgħu ma' aħbarijiet online li jistgħu jkunu foloz, inkluż billi jappoġġjaw l-isforzi biex jiġu żviluppati u implimentati indikaturi effettivi tal-affidabbiltà f'kollaborazzjoni mal-ekosistema tal-aħbarijiet.
8. Il-Firmatarji Rilevanti jimpenjaw ruħhom li jinvestu f'mezzi teknoloġiċi biex jagħtu prijorità lil informazzjoni rilevanti, awtentika u awtorevoli fejn xieraq permezz ta' tiftix, feeds, jew canali ta' distribuzzjoni oħra awtomatikament ikklassifikati.
9. Il-Firmatarji Rilevanti jimpenjaw ruħhom li jinvestu f'karatteristiċi u għodod li jagħmluha aktar faċli għan-nies biex isibu perspettivi differenti dwar suġġetti ta' interess pubbliku.
10. Il-Firmatarji jimpenjaw ruħhom li jissieħbu mas-soċjetà ċivili, il-gvernijiet, l-istituzzjonijiet nazzjonali, u partijiet ikkonċernati oħra biex jappoġġjaw l-isforzi mmirati biex itejbu l-ħsieb kritiku u l-litteriżmu tal-midja diġitali.
11. Il-Firmatarji jimpenjaw ruħhom biex jinkoraġġixxu l-adozzjoni mis-suq ta' għodod li jgħinu lill-konsumaturi jifhmu għaliex qed jaraw reklami partikolari.

II.E. Aktar setgħa lill-komunità tar-riċerka

Billi:

- Skont ir-Rapport tal-HLEG u l-Komunikazzjoni, il-Firmatarji ta' dan il-Kodiċi jirrikonoxxu l-importanza li "jjeħdu l-miżuri raġonevoli biex jippermettu access konformi mal-privatezza għal *data* għal attivitajiet ta' verifikar tal-fatti u riċerka" u li "jikkooperaw billi jipprovdu *data* rilevanti dwar il-funzjonament tas-servizzi tagħhom inkluża *data* għal investigazzjoni indipendenti minn riċerkaturi akkademiċi u informazzjoni ġenerali dwar l-algoritmi".^[14]

Għalhekk, il-Firmatarji ta' dan il-Kodiċi jimpenjaw ruħhom li:

12. Il-Firmatarji Rilevanti jimpenjaw ruħhom li jappoġġjaw sforzi indipendenti b'rieda tajba biex jittraċċaw id-Diżinformazzjoni u jifhmu l-impatt tagħha, inkluż in-network indipendenti ta' verifikaturi tal-fatti ffaċilitat mill-Kummissjoni Ewropea meta jiġi stabbilit. Dan se jinkludi l-kondiviżjoni ta' settijiet ta' *data* protetti tal-privatezza, it-tweġġ ta' riċerka kongunta, jew b'mod ieħor sħubija ma' akkademiċi u organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili jekk ikun rilevanti u possibbli.
13. Il-Firmatarji Rilevanti jimpenjaw ruħhom li ma jipprojbixxux jew ma jiskoraġġux riċerka mwettqa b'rieda tajba fil-qasam tad-Diżinformazzjoni u reklamar politiku fuq il-pjattaformi tagħhom.
14. Il-Firmatarji Rilevanti jimpenjaw ruħhom li jinkoraġġixxu r-riċerka dwar id-Diżinformazzjoni u r-reklamar politiku.
15. Il-Firmatarji Rilevanti jimpenjaw ruħhom li jlaqqgħu avveniment annwali biex irawmu diskussjonijiet fi ħdan l-akkademja, il-komunità tal-verifikar tal-fatti u l-membri tal-katina tal-valur.

III. KEJL U MONITORAĠĠ TAL-EFFETTIVITÀ TAL-KODIĊI

Is-sett ta' Indikaturi Ewlenin tal-Prestazzjoni li ġej għandu japplika għall-Firmatarji Rilevanti fir-rigward tal-impenji rispettivi tagħhom.

16. Il-Firmatarji Rilevanti jimpenjaw ruħhom li jiktbu kont annwali tax-xogħol tagħhom biex jikkumbattu d-Diżinformazzjoni fil-forma ta' rapport disponibbli pubblikament li jista' jiġi eżaminat minn parti terza. Ir-rapport jista' jinkludi dettalji ta' kwalunkwe miżura meħuda u l-progress magħmul mill-Firmatarji biex itejbu t-trasparenza rigward id-Diżinformazzjoni, bħal:
 - a. F'konformità mal-Impenn taħt in-Nru 1 hawn fuq, politiki u attivitajiet ta' infurzar fir-rigward tat-tnaqqis ta' opportunitajiet ta' monetizzazzjoni għall-fornituri ta' diżinformazzjoni;
 - b. F'konformità mal-Impenji taħt il-paragrafu II.B. hawn fuq, miżuri biex titjieb il-viżibbiltà għall-konsumaturi ta' każijiet ta' reklamar politiku;
 - c. F'konformità mal-Impenji taħt il-paragrafu II.C. hawn fuq, miżuri għall-integrazzjoni u l-implimentazzjoni ta' politiki fir-rigward tal-integrità tas-servizzi tagħhom fil-kuntest tad-Diżinformazzjoni;
 - d. F'konformità mal-Impenji taħt il-paragrafu II.D. hawn fuq, miżuri biex tingħata s-setgħa lill-konsumaturi permezz ta' prodotti, għodod, teknoloġiji u programmi;

- e. F'konformità mal-Impenji skont il-paragrafu II.D., "il-kejl tal-għarfien/tat-tħassib tal-konsumaturi dwar id-dizinformazzjoni";
 - f. F'konformità mal-Impenn taħt in-Nru 9 hawn fuq, jipprovdi lin-nies b'għodod biex isibu perspettivi differenti dwar suġġetti ta' interess pubbliku;
 - g. Skont l-Impenn taħt il-paragrafu II.E. hawn fuq, miżuri li jtejbju l-kapaċità tar-riċerkaturi u l-gruppi tas-soċjetà ċivili biex jimmonitorjaw il-kamp ta' applikazzjoni u l-iskala tar-reklamar politiku;
 - h. F'konformità mal-Impenn taħt in-Nru 10 hawn fuq, biex jithegġeġ it-taħriġ ta' persuni fil-ħsieb kritiku u l-midja u l-ħiliet diġitali;
 - i. F'konformità mal-Impenji taħt il-paragrafu II.E. hawn fuq, l-isforzi biex tiġi appoġġjata r-riċerka mwettqa b'rieda tajba u/jew in-network ta' verifikaturi tal-fatti f'sena partikolari mill-Firmatarji Rilevanti.
17. Fil-każ speċifiku ta' dawk li jirreklamaw, il-Federazzjoni Dinjija tar-Reklamar (WFA) se tipprovdi rappurtar aggregat biex issegwi u tidentifika l-attivitajiet differenti tas-sikurezza tal-marka kummerċjali u l-politiki użati mis-sidien tal-marka kummerċjali.
 18. Fil-każ speċifiku tal-aġenziji tar-reklamar, l-Assoċjazzjoni Ewropea tal-Aġenziji tal-Komunikazzjonijiet (EACA) se tipprovdi rappurtar aggregat biex issegwi u tidentifika l-attivitajiet ta' sikurezza tal-marka kummerċjali differenti u l-politiki użati mill-aġenziji tar-reklamar, inkluż il-promozzjoni ta' għodod rilevanti, il-kollaborazzjoni ma' kumpaniji ta' verifika ta' partijiet terzi, kif ukoll metodi għall-valutazzjoni tal-istrateġiji tax-xiri tal-midja u biex isiru għażliet dwar it-tqegħid tar-reklami relattivi mar-riskju tad-dizinformazzjoni online assoċjat.
 19. L-IAB Europe se jipprovdi rappurtar aggregat biex isegwi u jidentifika attivitajiet ta' sikurezza tal-marka kummerċjali differenti u politiki użati mill-membri tiegħu u dawk tal-IAB Nazjonali Ewropej, li jinkludu l-partijiet ikkonċernati tal-ekosistema kollha tar-reklamar online.
 20. Il-Firmatarji jimpenjaw ruħhom li jagħzlu organizzazzjoni ta' parti terza oġġettiva biex teżamina r-rapporti annwali ta' awtovalutazzjoni pprezentati mill-Firmatarji Rilevanti, u biex tevalwa l-livell ta' progress li jkun sar fil-konfront tal-Impenji, li jkun jinkludi r-responsabbiltà għall-impenji ffirmati .
 21. F'konformità mal-Impenn II.B Nru 4, il-Firmatarji Rilevanti għandhom jaħdmu mal-Kommissjoni Ewropea u partijiet ikkonċernati ewlenin oħra biex jaraw li jaslu għal definizzjoni tax-xogħol, li se tinforma l-aktar approċċi effettivi li mhux biss jiksbu t-trasparenza iżda wkoll jiddefendu d-drittijiet fundamentali sabiex jagħmlu progress sinifikanti fit-tfassil ta' approċċi li jiżvelaw pubblikament "reklamar ibbażat fuq kwistjonijiet speċifiċi".

IV. PERJODU TA' VALUTAZZJONI

L-iffirmar tal-Kodiċi ta' Prattika se jkun segwit minn perjodu ta' valutazzjoni ta' 12-il xahar, li matulu l-Firmatarji se jiltaqgħu regolarment biex janalizzaw il-progress, l-implimentazzjoni u l-funzjonament tiegħu.

Il-Firmatarji se jiltaqgħu fi tmiem il-perjodu ta' valutazzjoni biex jevalwaw l-effettività tal-Kodiċi ta' Prattika b'rabta ma' kull wieħed mill-impenji stabbiliti hawn fuq. Huma se jiddiskutu l-kontinwazzjoni tal-Kodiċi u, jekk ikun xieraq, jiddiskutu u jipproponu azzjonijiet ta' segwitu. Dawn l-azzjonijiet ta' segwitu jistgħu jinkludu bidliet ta' kif jiġu mmonitorjati l-isforzi tal-Firmatarji skont il-Kodiċi, u l-impatt tal-Kodiċi fuq id-Dizinformazzjoni. Ir-riżultati ta' din l-evalwazzjoni se jinġabru fil-qosor f'rapport, li se jinkludi l-konkluzjonijiet dwar l-impenji proprji tal-Firmatarji Rilevanti u tal-KPIs.

Wara l-perjodu ta' valutazzjoni, il-Firmatarji se jiltaqgħu kull sena biex jeżaminaw il-Kodiċi u jieħdu passi ulterjuri jekk ikun meħtieġ. Dawn jistgħu jiltaqgħu aktar ta' spiss, jekk iqisu li dan ikun meħtieġ, biex jiddiskutu l-funzjonament tal-Kodiċi. Jistgħu jitfasslu rapporti biex jittieħed kont tal-funzjonament u l-effettività tal-Kodiċi.

Il-Firmatarji jaqblu li jikkooperaw mal-Kummissjoni Ewropea fil-valutazzjoni tar-rappurtar dwar il-funzjonament tal-Kodiċi. Din il-kooperazzjoni tista' tinkludi:

- It-tqegħid għad-dispożizzjoni ta' informazzjoni xierqa fuq talba;
- L-għoti ta' informazzjoni lill-Kummissjoni dwar l-iffirmar jew l-irtirar ta' kwalunkwe Firmatarju;
- Twegġibiet għall-mistoqsijiet u l-konsultazzjonijiet tal-Kummissjoni;
- Diskussjoni tal-valutazzjoni u r-rapporti msemmija hawn fuq fil-laqgħat tal-Firmatarji; kif ukoll
- Stedina lill-Kummissjoni għal-laqgħat kollha ta' dan it-tip.

V. FIRMATARJI

Dan il-Kodiċi japplika biss għall-Firmatarji. Il-firmatarji addizzjonali jistgħu jiffirmaw il-Kodiċi fi kwalunkwe ħin. Il-firmatarji kandidati jridu jipprezentaw l-attivitajiet tagħhom lill-Firmatarji eżistenti u jindikaw kif biħsiebhom jikkonformaw mar-rekwiżiti tal-Kodiċi.

Firmatarju jista' jirtira mill-Kodiċi jew minn impenji speċifiċi fil-Kodiċi fi kwalunkwe ħin, billi jinnotifika lill-Kummissjoni Ewropea u lill-Firmatarji l-oħra. Tali rtirar mhux se jkollu l-effett li jtemm il-Kodiċi bejn il-Firmatarji l-oħra.

Kull Firmatarju jista' f'kull ħin jinforma lill-Firmatarji l-oħra li huwa jemmen li Firmatarju mhux qed jikkonforma mal-impenji tiegħu taħt il-Kodiċi, u jagħti r-raġunijiet għal dan. Il-Firmatarji jistgħu jiddeċiedu li jikkunsidraw il-kwistjoni f'laqgħa plenarja. Wara li jkunu semgħu lill-Firmatarju kkonċernat, u wara li jikkonkludu fuq raġunijiet ogġettivi li dan il-Firmatarju mhuwiex lest li jirrispetta l-impenji tiegħu skont il-Kodiċi, wara li jkunu ġew esplorati t-toroq raġonevoli kollha, il-Firmatarji jistgħu jistiednu lil dan il-Firmatarju biex jirtira mill-Kodiċi. Il-Firmatarji għandhom jinfurmaw lill-Kummissjoni Ewropea b'din id-deċiżjoni.

Il-Firmatarji jistgħu jindikaw fuq is-siti web tagħhom jew f'komunikazzjonijiet kummerċjali jew ta' natura oħra li jkunu ffirmaw il-kodiċi. Huma jistgħu jieħdu l-miżuri raġonevoli kollha biex jagħmlu l-kuntatti kummerċjali tagħhom konxji mill-eżistenza tal-Kodiċi.

VI. DHUL FIS-SEĦĦ

Dan il-Kodiċi se jsir effettiv u se jidhol fis-seħħ xahar wara l-iffirmar tiegħu. Kwalunkwe

tibdil li jsir f'dan il-Kodiċi għandu jsir bi qbil mill-Firmatarji kollha.

Il-Kodiċi għandu tul ta' żmien indefinit, soġġett għall-ftehim tal-Firmatarji li jkomplu jsegwu r-
rieżami annwali tagħhom tal-Kodiċi.

Iffirmat fi Brussell, fi xx ta' Settembru 2018

[1] http://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=51804.

[2] <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/final-report-high-level-expert-group-fake-news-and-online-disinformation>.

[3] <http://www.consilium.europa.eu//media/35936/28-euco-final-conclusions-en.pdf>.

[4] Il-miżuri meħuda mill-Unjoni Ewropea, l-Istati Membri tagħha u partijiet ikkonċernati rilevanti oħra għandhom jillimitaw l-incidenta u l-impatt tad-dizinformazzjoni online u jridu jittieħdu fi hdn il-qafas legali pprovdut mill-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea (CFREU) u l-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem (KEDB). B'mod partikolari, il-libertà tal-espressjoni hija minquxa fl-Artikolu 11 tas-CFREU u fl-Artikolu 10 tal-KEDB bħala faċilitatur indispensabbli ta' teħid tad-deċizjonijiet sod f'soċjetajiet ħielsa u demokratiċi. Il-libertà tal-espressjoni testendi għall-midja stampata, għax-xandir u dik online u tinkludi d-dritt li wieħed ikollu opinjonijiet u li jirċievi u jagħti informazzjoni u ideat "mingħajr indħil mill-awtoritajiet pubbliċi u indipendentement mill-fruntieri," kif ukoll il-valuri integrali u korollarji tal-libertà tal-midja u l-pluraliżmu tal-midja.

[5] Il-Komunikazzjoni, il-paragrafu 2.1.

[6] Il-Komunikazzjoni, il-paragrafu 1.

[7] Ara, pereżempju, il-Komunikazzjoni, il-paragrafu 3.1.1, fejn il-Kummissjoni tiddikjara li l-azzjonijiet kollha meħuda biex tiġi kkontestata d-Dizinformazzjoni għandhom "jirrispettaw b'mod strett il-libertà ta' espressjoni u jinkludu salvagwardji li jipprevjenu l-użu ħażin tagħhom, pereżempju, iċ-ċensura ta' diskors kritiku, satiriku, diverġenti, jew xokkanti. Jenħtieġ ukoll li jirrispettaw b'mod strett l-impenn tal-Kummissjoni għal Internet miftuħ, sikur u affidabbli".

[8] Il-Komunikazzjoni, il-paragrafu 3.1. 1.

[9] Il-Komunikazzjoni "L-indirizzar tad-Dizinformazzjoni online: Approċċ Ewropew",
http://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=51804.

[10] Bħall-Kodiċi għall-Komunikazzjonijiet ta' Reklamar u Kummerċjalizzazzjoni tal-ICC(<https://cdn.iccwbo.org/content/uploads/sites/3/2011/08/ICC-Consolidated-Code-of-Advertising-and-Marketing-2011-English.pdf>) jew il-Kodiċijiet ta' Kondotta għar-reklamar infurzati mill-organizzazzjonijiet ta' awtoregolamentazzjoni fuq livell nazzjonali.

[11] Il-Komunikazzjoni, il-paragrafu 3.1. 1.

[12] L-Artikolu 8 tal-KEDB, "Dritt għar-rispett għall-ħajja privata u għall-ħajja tal-familja".

[13] L-Artikolu 10 tal-KEDB, "Libertà tal-espressjoni".

[14] Ir-Rapport tal-HLEG.